

[Urban Hansen.]

særligt ansvar her, dels fordi der lokalt langt bedre end fra et kontor i København kan skabes kontakt, initiativ og forståelse mellem alle de parter på det pågældende sted, hvis medvirken nu engang er nødvendig, hvis et gunstigt resultat skal nås.

I enkelte kommuner er der allerede etableret et sådant samarbejde på lokal basis. Der peges i indstillingen bl. a. på Aarhus og Odense; jeg kender ikke i enkeltheder resultaterne derfra; derimod har jeg haft lejlighed til at se det arbejde, der foregår på Erfa i København, en fabrik, der er oprettet ved samarbejde mellem staten og de samvirkende invalideorganisationer. Her er der indtil nu modtaget ca. 100 elever, af hvilke lidt over halvdelen er færdiguddannet og placeret i det fri arbejdsmarked; mere end 50 er altså i arbejde i dag. Før de kom på Erfa, oppebar de i gennemsnit 4 000 kr. årlig som understøttelse, invaliderente eller anden offentlig hjælp. Det kostede altså samfundet ca. 4 000 kr. årlig til hver, medens de nu efter uddannelsen tjener i gennemsnit 8 000—9 000 kr. og betaler skat heraf. Denne omskoling har i første omgang kostet samfundet omkring 3 000 kr. pr. mand. Efter at man har gjort sine erfaringer på Erfa, har været i stand til at rationalisere og forenkle arbejdsprocessen, kan man nu ved udløbet af første del af det andet driftsår se, at gennemsnitsudgiften pr. omskolet arbejder ikke bliver 1 000 kr. pr. mand.

Nu er der vel ingen, der kan sige, om dette tal vil kunne holde, men selvom der altså måtte blive en merudgift på mellem 1 000 og 3 000 kr. pr. mand, er samfundets fordel ved dette omskolingsarbejde jo så åbenbar. Jeg mener, man kan sige, at der her faktisk er tale om en samfundsmæssig investering, som lønner sig, og jeg håber derfor meget, at det under udvalgsarbejdet skal lykkes at skabe forståelse for det synspunkt, at omskolingsudgifterne til de personer, som ikke falder ind under folkeforsikringslovens bestemmelser, må kunne udredes som særhjælp og ikke, som i lovforslaget vedrørende hjælp til oplæring foreslået, efter forsorgslovens § 297, altså som kommunehjælp.

Det siges i lovforslaget, at en forudsætning for hjælp til omskoling er, at det kan sandsynliggøres, at hjælpen ikke bliver af ved-

varende karakter, altså det samme princip, som gælder for den særlige tuberkulose- og poliohjælp, og det forekommer mig derfor rimeligere, at hjælpen blev ydet efter tilsvarende regler som angivet i § 263 i lov om offentlig forsorg.

I bemærkningerne til lovforslaget om foranstaltninger for erhvervshemmede er der peget på, at det formentlig navnlig vil blive i de større byer, de omhandlede kontaktudvalg nedsættes, men at omliggende kommuner skal kunne slutte overenskomst om etablering af en fælles ordning og i så fald træffe nærmere aftale om fordelingen af udgifterne. Umiddelbart ville jeg finde det bedre, om den del af udgifterne, som ikke direkte udredes af staten, kunne anmeldes til mellemkommunal refusion, eventuelt også delvis betales af den fælleskommunale udligningsfond.

I den forbindelse vil jeg gerne påny understrege den betydning, de lokale instanser har, altså også de lokale repræsentanter, der skal være med i udvalget fra vedkommende offentlige arbejdsanvisningskontor og som arbejdernes og arbejdsgivernes organisationers repræsentanter. Disse folk har, når de er lokalkendt, langt bedre mulighed end de fleste for at bedømme, hvilken chance den erhvervshemmede vil have for at finde beskæftigelse i sin hjemstavnskommune, efter at hans oplæring eller tilvænnning er overstået, og jeg tror roligt, jeg tør sige, at det bliver ikke mindst af deres positive indstilling til sagen, resultaterne vil afhænge. Vore kommunikationslinier er sådanne, at mange selv fra et eller andet fjerntliggende sted i et amt vil kunne nå frem til den større by i amtet, som eventuelt påtager sig at danne en omskolings- eller en oplæringscentral, og tilbage igen samme dag; men er der ingen chance for beskæftigelse i hjemstedskommunen, vil forslagets gennemførelse kunne forstærke en sammenklumpning i de større byer, hvilket kan blive til skade både for kommunernes initiativ, for viljen til samarbejde og for den erhvervshemmede selv.

Det skal ikke skjules, at problemerne i forbindelse med disse forslag er mangesidede. Omvendt håber jeg, at alle erkender, at det eneste rigtige her er at gå positivt til arbejdet for at skabe den bedst mulige løsning. Ordet „erhvervshemmet“ opfattes